

Гімназія №315 з поглибленим вивченням іноземних мов
**ДОБІРКА ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ І ВПРАВ ДЛЯ РОЗВИТКУ
КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

Могила Ольга Вячеславівна
Вчитель початкових класів
Спеціаліст вищої категорії,
старший учитель
Стаж роботи: 35 років

Анотація

У добірці Могили Ольги Вячеславівни розроблені практичні завдання і вправи, які сприяють розвитку критичного мислення на уроках в учнів початкових класів. Представлені: авторські вірші та віршовані загадки, фрагменти уроків різних предметів із застосуванням цікавих розвивальних вправ та завдань, які відповідають віковій категорії молодших школярів, зазначені умови їх ефективного використання.

Ключові слова: критичне мислення, освітній процес, технологія розвитку критичного мислення, методичні прийоми.

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП	4
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ТА ВПРАВИ.....	7
ВИСНОВОК	24
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.....	25
Додаток А.....	26
Додаток Б.....	27
Додаток В	28
Додаток Г.....	29
Додаток Д.....	30
Додаток Ж	31
Додаток К.....	32
Додаток Л.....	33
Додаток М	34
Додаток Н.....	35
Додаток П.....	36
Додаток Р.....	37

ВСТУП

Основним завданням Нової Української Школи [1], відповідно до вимог сучасності, є забезпечення компетентнісного підходу до формування змісту та організації освітнього процесу.

Навчання має сформуванати в дітей здатність:

- практично діяти;
- використовувати здобуті знання;
- генерувати нові ідеї;
- приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність;
- здобувати, аналізувати інформацію;
- критично мислити, дискутувати, бути допитливим;
- бережливо ставитись до власного здоров'я та людей, які тебе оточують;
- бути здатним до вибору численних альтернатив, що пропонує сучасне життя.

Отже, найцінніший результат освіти [2]:

- умотивований учень;
- його дослідницьке ставлення до життя;
- уміння критично оцінювати інформацію.

«Для НУШ розвиток критичного мислення – це одна з наскрізних задач, яку кожний вчитель має розв'язувати щоденно. Навичка критично мислити дозволяє людині приймати зважені, обмірковані рішення, які потрібні й в особистому, і в суспільному житті. Уміння аналізувати інформацію, взяти до уваги різні точки зору, «жити» в медійному просторі тощо є важливими навичками для людини ХХІ століття. Сильне демократичне суспільство – це суспільство людей, що критично мислять». [3]

«Фундаментальна мета сучасної освіти полягає не в наданні учням інформації, а в тому, щоб розвивати в них критичний спосіб мислення», - Джон Дьюї. [4]

У 2020 році Всесвітній економічний форум підготував звіт-прогноз навичок, які будуть затребувані у 2025 році. Критичне мислення увійшло в топ 10! [5]

Що ж таке критичне мислення?

— Це процес аналізу, синтезу й обґрунтування оцінки достовірності, цінності інформації;

— властивість сприймати ситуацію глобально;

— знаходити причини та альтернативи;

— здатність генерувати чи змінювати свою позицію на основі фактів й аргументів;

— коректно застосовувати отримані результати до проблем;

— приймати зважені рішення – чому довіряти та що робити далі.

Його не варто плутати з:

— простим запам'ятовуванням. Адже, пам'ять комп'ютера набагато ширша, ніж наша, але це не значить, що комп'ютер може мислити;

— розумінням складних ідей. Коли ми працюємо над розумінням чужої ідеї, наше власне мислення пасивне – ми лише сприймаємо те, що створив хтось інший;

— творчим, інтуїтивним мисленням. Мозок творця працює несвідомо – у цьому й головна відмінність.

На мою думку, найкращий спосіб проведення уроку – це використання практичних завдань і вправ, особливо в ігровій формі.

Великий педагог В.О. Сухомлинський писав [6] : «В грі розкривається перед дітьми світ, розкриваються творчі можливості особистості. Без гри немає і не може бути повноцінного розумового розвитку. Гра – величезне світле вікно, через яке в духовний світ дитини вливається життєдайний потік уявлень, понять про навколишній світ. Гра – це іскра, що запалює вогник допитливості і любові до знань».

Мета: розробити практичні завдання і вправи для розвитку критичного мислення учнів початкових класів.

Завдання:

- Проаналізувати нормативно-правову базу.
 - Провести аналіз сучасних підходів до освітнього процесу.
 - Проаналізувати методи розвитку критичного мислення.
 - Розробити практичні завдання та вправи відповідно до сучасних підходів розвитку критичного мислення.
- Провести огляд застосування сучасних методів та підходів розвитку критичного мислення в освітньому процесі.

Очікувані результати:

- Удосконалення методів розвитку критичного мислення.
- Використання набутого досвіду на практиці.
- Поширення педагогічного досвіду.
- Залучення учнів з метою проведення дослідницької діяльності.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ТА ВПРАВИ

Запропоновані мною практичні завдання та вправи, спрямовані на формування та розвиток в учнів ключових компетентностей, у тому числі і вміння критично мислити.

Досліджуємо мовні явища.

Тема. Звук [а]. Маленька літера а.

1 клас

1. Прослухайте загадку Ольги Могилі.

Зайшли у ліс –
Така краса!
Сніжок рипить!
Мороз щипа.
А на галявині он цій!
Стоїть красуня...
Гей, мерщій!
Побіжимо її трусить
Сніжок із гілок там летить!
Листки у неї - голочки,
А шишки довгі, мов свічки.
Стоїть зелена цілий рік,
Живе у лісі весь свій вік.
Гілки лапаті розложила,
Птахів до себе запросила.
Вологу любить, густу тінь.
Рослин під нею – пустотінь!
Ну що, вгадали ви?
Про неї знали?
..... будемо трусить,
Сміялись, бігати й радить. (Ялинка)

2. Спробуйте відгадати загадку.

3. Розфарбуйте ялинку.
4. До ключового слова «ялинка» доберіть слова-асоціації. (ялинка: зима, крига, бурулька, зірка, іграшка, свята).
5. Яким звуком закінчуються ці слова?
6. Назвіть голосні звуки в слові ялинка.
7. Поділіть його на склади.
8. Назвіть перший склад в слові ялинка.
9. Назвіть останній звук.
10. Якою літерою звук [а] позначається на письмі.
11. Запишіть друковану літеру а.
12. Доберіть слова, котрі починаються звуком [а].
13. Намалюйте їх, поруч запишіть літеру а.
14. Вправа «Словотвір».

Вчитель на дошці записує слово ялинка. Спробуйте з деяких літер цього слова утворити нове (Яна). З літер слова Яна придумайте нове (Аня). Продовжуй гру: назвіть власне слово та запропонуйте однокласникам утворити нові слова.

Досліджую іменники.

Тема. Ставлю питання до назв предметів.

2 клас

1. Прочитай виразно загадку Ольги Могили. Подумай, яка її тема та мета.

У садочку, на горбочку,
Там, де **сонечко** рясне,
Навесні, як в сповиточку,
Нижнім **цвітом** зацвіте.
Запах той почують бджілки,
Залетять до нектарів.
Скоро будуть рясно гілки
Обвисати від плодів.
І зелені, і червоні, жовті –
Соком наливні.

Достигають на осонні
 Ці **плоди** смачні-смачні.
 Восени зірве Іринка,
 І Маринка та Сашко.
 Де ж весь урожай цей діти?
 Бідкаються вже батьки...
 Ну, а **дерево** чудове
 Поливають, бережуть,
 Щоб воно росло здорове.
 Як же, діти, його звуть?
 Вітамінів – цілі гори!
 І пектини там, і сік!
 дає чудова
 Нам на весь подальший **рік**.

2. Відгадай, що це за рослина. (Яблуня).
3. Запиши відгадку. Поділи на склади для переносу.
4. Порівняй кількість звуків та букв у слові.
5. Знайди в тексті слово, котре відповідає звуковій схемі: [о | – о | =: о]
6. Випиши виділені слова.
7. Поміркуй, на яке запитання вони відповідають?
8. Знайди слова, котрі відповідають на питання хто? Випиши.
9. Групова робота.

Вправа «Придумай розповідь».

Група дітей серед виписаних іменників, котрі відповідають на питання що?, обирає один і записує його в стовпчик. На кожную літеру добирають інші слова. Вони мають відповідати на питання хто?

З новим словом складають речення. Записують зачин. Працюють 7 хвилин. Представник групи зачитує складену розповідь.

Наприклад:

Руслан, Ірина, Кіра – друзі.

Р – Руслан. Руслан грає у футбол.

І – Ірина. Ірина кружляє у таночку.

К – Кіра. Кіра слухає музику.

Досліджую прикметники

Тема. Розпізнаю слова – назви ознак

2 клас

1. Прочитай виразно вірш Ольги Могили.

Їжачок

Наш допитливий маленький їжачок
 Має безліч симпатичних голочок.
 У садочку, за пеньчком проживає,
 Дуже яблука смачненькі полюбає.
 З їжачком завжди цікаво у дворі
 Разом весело гуляти дівторі.

2. Поміркуй, про кого розповідає автор у вірші?
3. Прочитай слова, котрі описують їжачка.
4. На які запитання відповідають ці слова?
5. Пригадай, як позначаються голосні, тверді та м'які приголосні звуки?
6. Побудуй звукову схему слова їжачок. Постав наголос.
7. Визнач кількість звуків та букв.
8. Поділи на склади для переносу.
9. На яке запитання відповідає слово їжачок?
10. Добери до слова їжачок слова-назви ознак. (За формою, розміром, кольором тощо).
11. Робота в парах.
 Управа «Гроно».
 Випишіть з вірша прикметники, поставте до них запитання.
 Зробіть висновок про прикметник як частину мови.
12. Робота в групах.
 Синквейн.
 Придумайте синквейн (короткий неримований вірш) про їжачка.

Перший рядок – головна тема. (Хто?)

Другий рядок – слова, котрі описують його. (Який?)

Третій рядок – слова-дії. (Що робить?)

Четвертий рядок – пояснення. (З якою метою?)

П'ятий рядок – підсумок. (Класифікація).

Наприклад:

Їжачок

Колючий, гарненький, маленький.

Полноє на жаб.

Харчується.

Тварина.

Інформаційна довідка.

Їжак всеїдний. Харчується комахами, жуками павуками тощо. Любить їсти жаб, сарану.

13. Запишіть власний вірш.

14. Підкресліть прикметники.

15. Намалюйте їжачка.

16. Кожна група представляє власний вірш та малюнки.

Досліджую дієслова

Тема. Використовую дієслова в мовленні

2 клас

1. Прочитай виразно вірш Ольги Могили. Добери власний заголовок

Весна

Прокидається все,

І дзюркочуть струмки голосні.

Починають пташки

Свої гарні співати пісні.

І погода на вулиці

Вже непохмура – ясна,

Значить, врешті до нас

Завітала красуня-весна!

Сумували без неї ліси,
 І сади, і поля.
 Завітала весна –
 І відразу зраділа Земля!

2. Поміркуй, чому слово Земля автор написав з великої літери?
3. Знайди в реченні слова протилежні за значенням.
4. Знайди в реченні слова близькі за значенням.
5. Гра «Змагання».

Назви дієслова, котрі ти запам'ятав.

6. Запиши їх разом з іменниками. Постав запитання до дієслів.
7. Робота в групах.

Вправа «Передай думку іншими словами».

Оберіть фразу з вірша. Наприклад: «І дзюркочуть струмки голосні».

Спробуйте власний варіант передачі цієї ж думки іншими словами, але жодне слово з зазначеного речення не використовуйте.

Головне, щоб не змінився зміст вірша.

Перемагає той, у кого більше вдалих варіантів.

Дізнаюся більше про іменники.

Розпізнаю іменники, які утворились від дієслів та прикметників

3 клас

1. Прочитай виразно загадку Ольги Могилі.

В довгі місяці **зимові**
 Спить у **затишній** барлозі
 Буре, хиже..... (ведмежа).
 Ну, а влітку він не проти
 І медком **поласувати!**
Косолапий і швидкий,
Трохи неповороткий,
 Здогадались,
 Хто такий? (Ведмідь)

2. Відгадай загадку.

3. Спробуй назвати іменники, котрі ти запам'ятав.
4. Постав до них запитання.
5. Випиши з тексту в колонку виділені слова.
6. Визнач частину мови.
7. Утвори від кожного іменник і запиши в другу колонку.
8. Спробуй прочитати вірш, не використовуючи записані слова.

Поміркуй, як змінився вірш?

9. Робота в групах.

Вправа «Хто більше».

Клас ділиться на дві групи. Одна група називає дієслово або прикметник, інша – намагається утворити від них іменник.

Досліджую прикметники

Тема. Змінюю прикметники за числами та родами

3 клас

1. Прочитай виразно загадку Ольги Могили.

Хитрунка, **спритна й невеличка**,
 Руденька, мордочка гостренька,
 Короткі ніжки вона має,
 І шерстка в неї завжди сяє.
 Пухкенький хвостик показала
 Й кудись швидесенько помчала!
 Багато справ має, (лисичка)
 Тож хай ніхто не заважає.

2. Здогадальсь, хто це?
3. Які слова з тексту допомогли тобі відгадати загадку?
4. Як автор характеризує лисичку?
5. Спиши виділені слова. Добери слова, близькі за значенням.
6. Спиши підкреслені слова. Добери протилежні за значенням.
7. Визнач, на які запитання відповідають ці слова.
8. Випиши з загадки сполучення іменників із прикметниками, постав запитання від іменника до прикметника.

9. Познач закінчення в прикметниках.
10. Будь дослідником! Визнач рід іменників. Визнач рід прикметників.
11. Поміркуй, в якому числі стоїть іменник? Прикметник?
12. Зміни виписані сполучення слів з однини на множину.
13. Чи вдалося визначити рід? Чому?
14. Робота в групах.

Вправа «Пазли».

Придумайте казку про пригоди білочки. Обов'язково використовуйте прикметники.

Доповніть казку малюнками. Розріжте їх на частинки. Запропонуйте однокласникам зібрати пазли.

Дізнаюся більше про дієслова

Тема. Змінюю дієслова за часами

3 клас

1. Прочитай виразно вірш Ольги Могили.

Літо

Якщо усе яскравим сонечком зігріте,
 Ми точно знаємо – прийшло зелене літо!
 Воно нас вабить відпочинком й морем,
 Пташиним співом і легеньким вітром,
 Частує ягідками, фруктами смачними,
 Лоскоче носик промінцями золотими!
 Радіють мама і татусь, щасливі діти,
 Бо як же можна тепле літо не любити?

2. Поміркуй, які емоції викликав у тебе вірш ?
3. Прочитай окличне речення. З яким почуттям ти його промовляв?
 Чому ?
4. Прочитай питальне речення. Дай відповідь на запитання.
5. Знайди речення, де словосполучення вжиті в переносному значенні.
6. Добери до дієслів, вжитих у переносному значенні, дієслова, котрі вживаються у прямому значенні. Запиши їх разом з іменником.

7. Визнач час дієслів.
8. Спробуй у віршику змінити час дієслів так, щоб це була розповідь про минулий час.

9. Робота в групах.

Сенкан

Спробуйте скласти сенкан (вірш, котрий складається з п'яти рядків) зі словом літо за схемою:

- Іменник.
- Прикметник, прикметник, прикметник. (опис)
- Дія (майбутній час).
- Почуття.
- Підсумок

10. Прочитайте вірш однокласникам.

11. Намалюйте малюнок.

Тема. Повітря

Вправа «Стратегія співпраці»

4 клас

Робота в групах.

1. Кожна група отримує завдання: налити в склянку мінеральної води.
2. Спостерігаючи, діти звертають увагу на бульбашки, які рухаються.
3. Поміркуйте, чому з'явилися бульбашки?
 - Це – повітря.
4. Поміркуйте, що відбудеться, якщо занурити виноград у газовану воду?
 - Опуститься на дно або плаватиме (передбачення будуть відрізнятися.)
5. Ми перевіримо наші прогнози у ваших групах.
6. Що роблять бульбашки у вашій склянці з газованою водою?
 - Вони рухаються вгору.
7. Покладіть руку на верхню частину склянки. Чи відчуваєте ви бульбашки?

- Так.
8. Як ви вважаєте, чому рухаються бульбашки?
- У бульбашках є повітря.
9. Що відбулось з виноградом, коли ви вперше кинули його в газовану воду?
- Він опустився на дно склянки.
10. Що сталося після того, як виноград деякий час полежав на дні?
- На винограді з'явилися бульбашки.
11. Опишіть, що було далі.
- Виноград рухався вгору, вниз.
12. Як ви вважаєте, бульбашки повітря легші чи важчі за виноград?
- Легші.
13. Поміркуйте, як бульбашки змусили виноград піднятися вгору?
- Бульбашки потягнули виноград разом із собою, коли вони спливли вгору.
14. Що сталося, коли виноград піднявся на поверхню?
- Він знову спустився вниз.
15. Як ви вважаєте, чому так сталося?
- Бульбашки на вершині винограду лопаються, коли потрапляють над водою у повітря.
16. Спробуй обґрунтувати відповідь.
- Ми відчували, як бульбашки лопаються на наших руках. На винограді було менше бульбашок.
17. Продемонструйте цей дослід вдома своїм близьким.
18. Вправа «Я знаю...»

Розвиваємо просторове уявлення. Орієнтування

Вправа «Найвищий – найнижчий повітряний змії» (додаток А)

1. Роздивись малюнок.
2. Ці повітряні змії належать Михайлику, Вадиму та Оленці.
3. Простеж за кожним повітряним змієм.
4. Зверни увагу! У Михайлика змії піднявся в небо найвище.

5. Здогадайся, якого кольору повітряний змій у Вадима?
6. З`єднай малюнки хлопців з їх іменами.
7. Визнач, хто з хлопців найвищий?
8. Чий змій найнижчий?

Вправа «Зваж кульку»

Перед вами шість кульок. П'ять з них важать однаково, але шоста трохи легша. У вас є ваги. Як можна знайти легшу кульку за три зважування?

Міркуй так. На одну платформу необхідно покласти дві кульки, на іншу – теж дві. Ваги будуть балансувати або неврівноважені.

Якщо ваги неврівноважені – додатково зважуємо кульки, які були на шальках терезів, по одній на кожній.

Припустимо ваги врівноважені. Це означає, що легша кулька серед тих двох, котрі не зважені. Приберіть кульки з платформи. Зважте дві кульки.

Вправа «Шифрувальник чисел»

1. Роздайте кожному учню шість індексних карток. Учні обирають п'ять чисел від 1 до 25 (відповідно до програми класу).

2. Кожне число записують на окремій картці. Шоста карта призначена для ведення рахунку.

3. Вчитель або обрана дитина називає число та записує його на дошці. Щоб залучити учнів до вибору числа, запитайте дату його/її дня народження. Використовуйте це число.

4. Учні мають відведений час (приблизно від 1 до 1,5 хвилин), щоб використати принаймні два числа зі своїх карток і виконати будь-які дії (додавання, віднімання, множення та ділення відповідно до програми), щоб обчислити.

5. В одному прикладі одне й те саме число не можна використовувати двічі.

6. Як тільки учень має відповідь, він піднімає кубик LEGO.

7. Діти повинні мати індексну картку, на якій можна відстежувати свої результати.

Наприклад:

На моїх картках цифри 5, 10, 11, 13, 7

Число на дошці 25.

Можлива відповідь: $13 + 7 + 10 - 5 = 25$

Приголомшливі результати – кожне число на дошці матиме принаймні одне рішення в класі!

Питання для подальших відкриттів.

1. На основі обраного інтервалу для карток, наприклад, від 1 до 25, яке найбільше число ви можете одержати при обчисленні?

$$(25 \times 24 \times 23 \times 22 = 303600)$$

2. Якщо на картках із числами є лише непарні числа, які обчислення потрібно зробити, щоб отримати парний результат?

— Деякі пропозиції можуть бути такими: додайте парну кількість непарних чисел. Візьміть два непарних числа.

3. Якщо на картках з цифрами є лише парні числа, чи зможете ви отримати непарний результат?

— Так, якщо ви використовуєте дію ділення. Парне + парне = парне. Парне – парне = парне. Парне \times парне = парне. Парне : парне = непарне або парне залежно від чисел. ($12 : 6 = 2$; $12 : 4 = 3$).

Вправа «Сніговичок» (додаток Б)

1. Уважно роздивись малюнок.
2. Визнач, яка пора року зображена?
3. Пригадай, в яких станах буває вода?
4. Як ти вважаєш, де на малюнку сховалась водичка?
5. В якому стані вона зображена?
6. Поміркуй, що відбудеться зі сніговиком, коли пригріє сонечко?
7. Встанови послідовність за малюнками.

Вправа «Парк дикої природи»

1. Візьміть фігурки тварин та розподіліть їх за відповідними категоріями. (Свійські, дикі тварини, птахи, хижі тощо).
2. Обговоріть правила поведінки в природі.
3. Намалюйте будиночки для тварин.

4. Розташуйте кожну тваринку відповідно до категорії та будиночку.
5. Намалюйте овочі, фрукти тощо для харчування тварин.

Ігри на розвиток стійкої уваги. Аналогії та закономірності

Вправа «Заверши аналогію» (додаток В)

1. Поміркуй, що спільного в цих фігурах?
2. Чим вони відрізняються?
3. Визнач, яка фігура завершує аналогію.
4. Обведи цю фігуру.
5. Спробуй придумати власне завдання для однокласників.

Графічні та геометричні вправи

Вправа «Маленький будівельник» (додаток Г)

Діти з LEGO побудували будинок.

1. Визнач, скільки квадратів вони використали?
2. Скільки трикутників?

Вправа «Встанови відповідність» (додаток Д)

Проведи лінію від фігури з блоку геометричних фігур до відповідної групи, якій вона належить.

Вправа «Збери кружечки» (додаток Ж)

З'єднай кульки за допомогою восьми відрізків, не відриваючи руки.

Вправа «Збери кружечки» (додаток К)

З'єднай кульки за допомогою семи відрізків, не відриваючи руки.

Завдання підвищеної складності

Орієнтування. Встановлення відповідності

Вправа «Знайди господаря» (додаток Л)

Андрійко, Поліна і тато мають своїх домашніх улюбленців. Тато знайшов свого вихованця на дереві. Улюбленець Андрійка любить, коли він з ним грається. Допоможи Поліні знайти свою тваринку.

Заповни таблицю відповідно до інструкції, розфарбуй.

Вправа «Моя родина» (додаток М)

Кучеряве волосся Анна отримала від свого батька Бориса. Колір волосся Вероніки дуже схожий з маминим, котру звати Галина. Олександра рідна сестра Анни та Вероніки.

Вправа «Займи своє місце» (додаток Н)

Антон запросив до себе друзів на гостину. Кожному в запрошенні вказав місце, де необхідно сісти.

Допоможи друзям зайняти свої місця, використовуючи підказки.

1. Анна має сидіти напроти Василя.
2. Денис – напроти Антона.
3. Марк – напроти Катрусі.
4. Антон – ліворуч від Анни.
5. Катруся сиділа праворуч від Анни.

Вправа «Займи своє місце» (додаток П)

Руслан запросив до себе друзів на гостину. Кожному в запрошенні вказав місце, де необхідно сісти.

Допоможи друзям зайняти свої місця, використовуючи підказки.

1. Роман сидів напроти Георгія.
2. Руслан – напроти Лізи.
3. Руслан – ліворуч від Романа.
4. Костя – ліворуч від Руслана.

Вправа «Двадцять слів»

Уявіть, що ви живете у світі, в якому всього 20 слів. Ви можете використовувати їх скільки завгодно, але будь-які інші слова не можете використовувати взагалі.

Спробуйте скласти декілька речень.

Вправа «Найуважніший»

1. Оберіть оповідання, яке прочитав клас.
2. Напишіть на дошці назву та ім'я головного героя.
3. Перелічіть десять речей із книги, які були важливими для головного героя.

Вправа «Висновки»

В Індіані кукурудза досягає щонайменше коліна до 4 липня. Припустимо, сьогодні 5 липня. Що з цього випливає?

— В Індіані кукурудза досягла вашого коліна.

Вправа «Маленькі кухарі»

З десятка яєць вийде чотири омлети. Визнач, скільки яєць потрібно для приготування 8 омлетів? 1 омлета? 9 омлетів?

Вправа «Знайди букву» (додаток Р)

Обведіть цифру, яка містить букву «Н» справа. Буква повинна бути такого ж розміру, як і ліворуч.

Вправа «Зайве слово»

1. Уважно прочитай слова.
2. Визнач схожі за значенням слова.
3. Поясни, що в них спільного?
4. Знайди зайве слово.
5. Поясни чому.

Наприклад, слова: свічка, око, лампа, зірка.

Свічка, лампа і зірка схожі, тому що випромінюють світло. Око – виняток. Воно сприймає світло, але не випромінює.

1. Хмара, дощ, сніг, парасолька. (Парасолька)
2. Капуста, кукурудза, салат, шпинат. (Кукурудза)
3. Відпочинок, прогулянка, сон, робота. (Робота)
4. Чути, дивитися, читати, бачити. (Чути)

Вправа «Математичний годинник»

Клас ділиться на дві команди. Гра вимагає зосередженості.

1. Перша команда організовує менше коло. Діти по черзі називають парні числа і рухаються проти часової стрілки.
2. У другої команди коло більше. Діти називають непарні числа та рухаються за часовою стрілкою.
3. Якщо дитина помилилась, то вибуває з гри.

4. Для кожної команди є ускладнення. Перша команда не називає число, у записі якого є цифра 4, а друга – 9. У цей час діти плескають у долоні (для першої команди), танцюють (для другої).

5. Гра зупиняється на 100.

6. Перемагає та команда, де найбільше залишилося дітей.

Вправа «Вгадай дію»

1. Дитина на дошці записує вираз так, щоб інші не бачили.

2. Діти мають вгадати дію, цифри та відповідь, задаючи запитання.

Наприклад: $4+5=9$.

— У виразі є цифра 7?

— Ні.

— Це сума чисел?

— Так.

— Цифра 9 є?

— Так

— Я згадав склад числа 9! Це 4 і 5.

3. Перемагає дитина, яка першою вгадала.

Вправа «Перші 100»

Чудовий спосіб потренуватися додавати та віднімати відповідно до вікових особливостей та програми.

1. Клас ділиться на три-чотири команди.

2. Кожна команда обирає колір крейди відповідно до своєї назви.

3. Кольоровою крейдою записує цифри на дошці.

4. Гра починається з нуля і має закінчитися числом 100.

5. Кожен член команди по черзі виходить до дошки та записує одноцифрове число.

6. Виконавши дію додавання чи віднімання, обчислює вираз.

Приклад для двох команд:

$6+7=13+8=21+9=30+7=37+2=39+8=47+5=52+9=61+5=66+8=74+5=79-6=73$
 $73+5=78+9=87+3=90+1=91+9=100$.

Перемагає перша команда.

Відповідно до програми можна використовувати дію множення та ділення.

ВИСНОВОК

Відповідно до Закону України «Про освіту» [7], мета освіти – всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, творчих здібностей, формування необхідних для успішної самореалізації компетентностей.

Я впевнена, що запропоновані вправи та завдання [8] сприятимуть всебічному розвитку дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей.

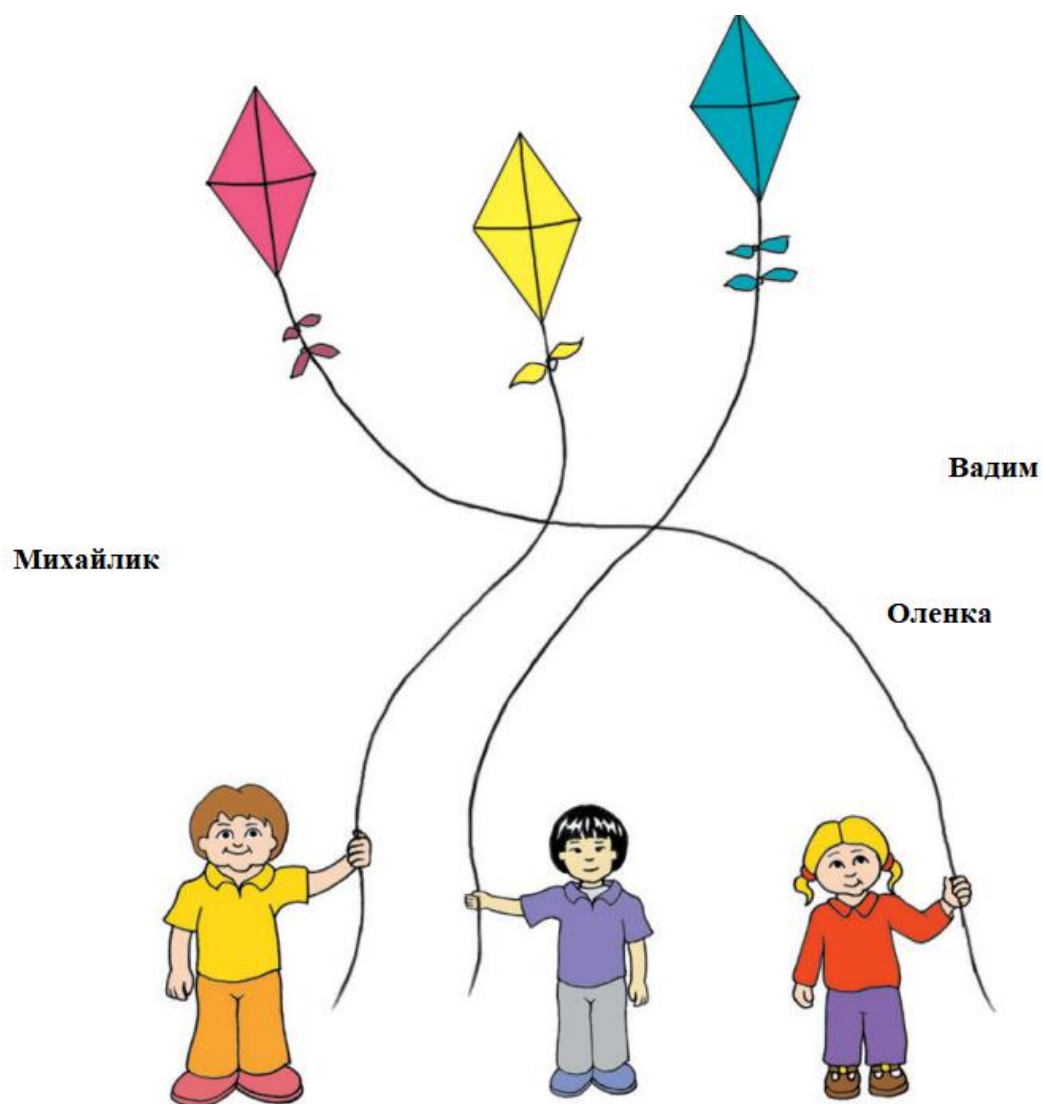
До початкової школи приходять маленькі розумники [9], котрим складно всидіти за партою 35-40 хвилин. Вони звикли гратися. І тільки творчі вправи та цікаві завдання спроможні привернути увагу учнів.

Я пам'ятаю слова великого Конфуція: «Скажи мені – я забуду, покажи мені-я запам'ятаю, але дай мені зробити це разом з тобою – і я зрозумію!» Саме тому я рекомендую використовувати дані вправи та завдання під час проведення уроків.

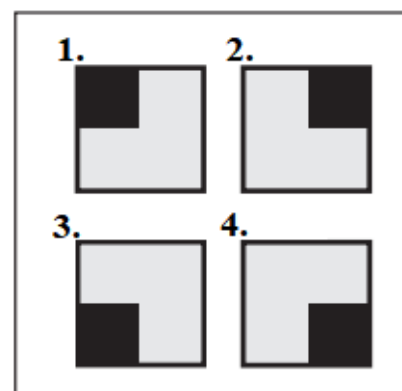
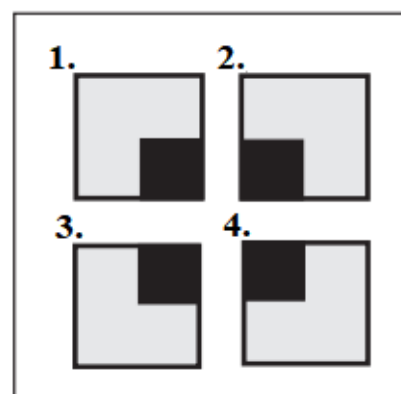
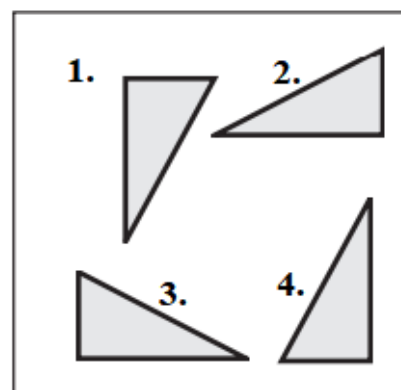
Отже, я запевняю, що, використовуючи практичні завдання та вправи, діти швидше навчаються узагальнювати, інтерпретувати та обмінюватися думками. Крім того, вони сприяють накопичуванню знань [10], розвитку вміння ставити чіткі запитання, виокремлювати головне, порівнювати, пропонувати власний варіант вирішення проблем і передбачати наслідки. Учні роблять висновки та перевіряють їх на практиці, із задоволенням працюють у командах, групах або парах, проте, найголовніше – практично застосовують набуті знання.

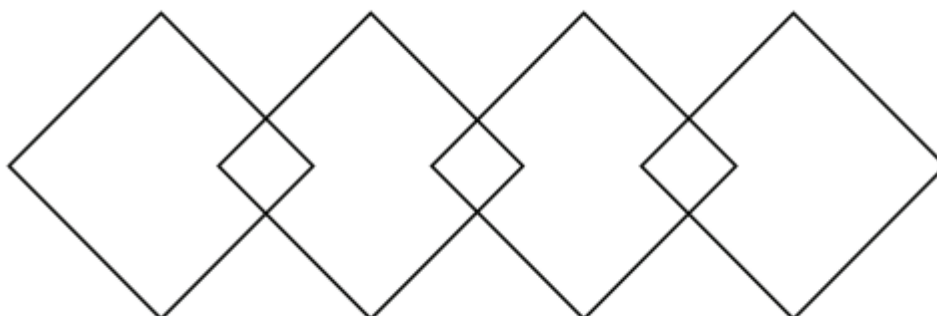
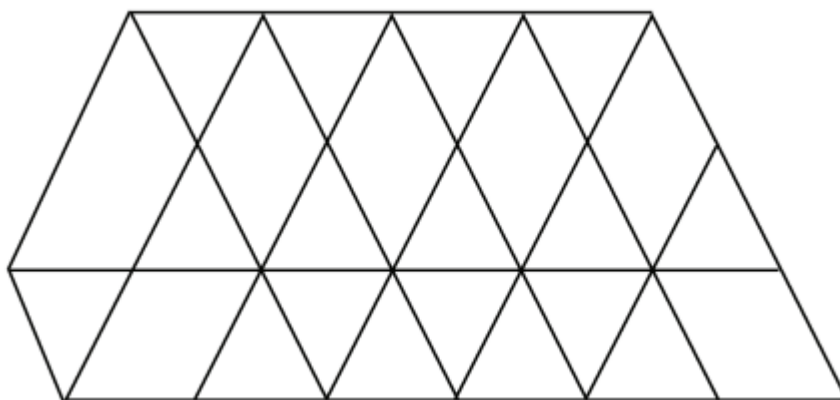
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

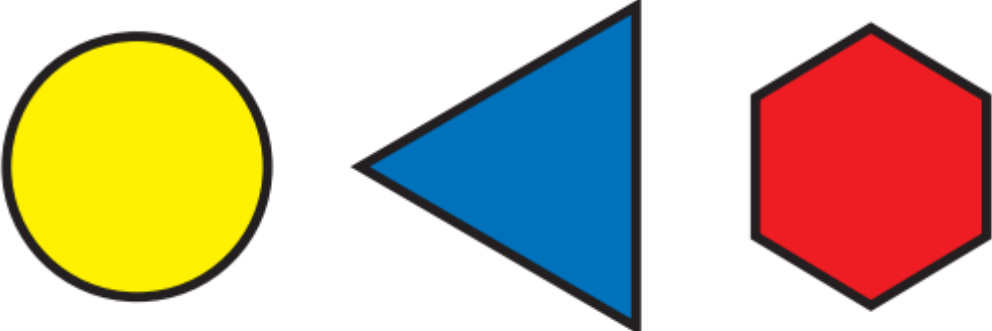
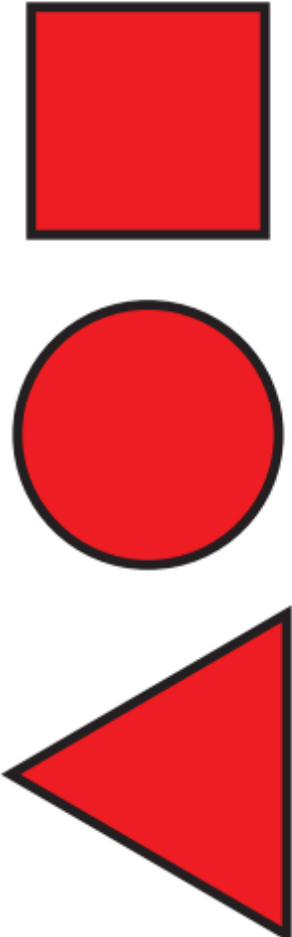

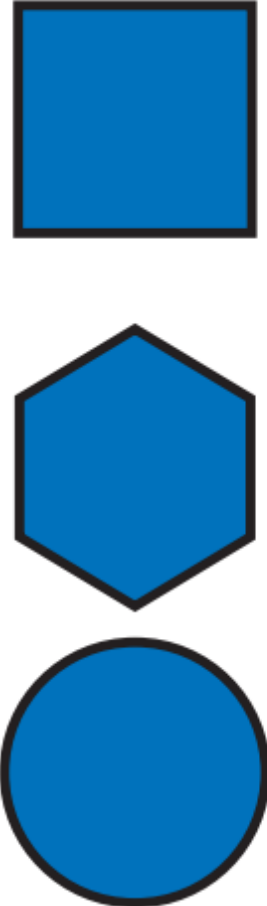
1. НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 1-4 КЛАСІВ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
2. Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п>.
3. Большакова І. Розвиток критичного мислення / І. Большакова., 2012.
4. Дьюи Дж. Психологія і педагогіка мышлення. (Как мы мыслим) / Дьюи Дж. ; [пер. с англ. Н. М. Никольской] ; ред. Ю. С. Рассказова. – М. : Лабиринт, 1999. – 192 с
5. These are the top 10 job skills of tomorrow – and how long it takes to learn them [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.weforum.org/agenda/2020/10/top-10-work-skills-of-tomorrow-how-long-it-takes-to-learn-them?utm_source=facebook&utm_medium=social_scheduler&utm_term=Education%20and%20Skills&utm_content=21%2F10%2F2020%2021%3A30&fbclid=IwAR3h_yMNY73A-WrEH7Fjap-WqRNC0qMTaqIngJelhHZXdyGMmO4ppJCZgAk.
6. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський., 1969.
7. Закон України "Про освіту" від 05.09.2017 № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
8. Любченко О. Дидактичні ігри в навчально-виховному процесі / О. Любченко., 2015.
9. Гісь О. Продуктивне мислення / О. Гісь., 2014.
10. Пометун О. Основи критичного мислення: методичний посібник для вчителів / Олена Пометун., 2016.

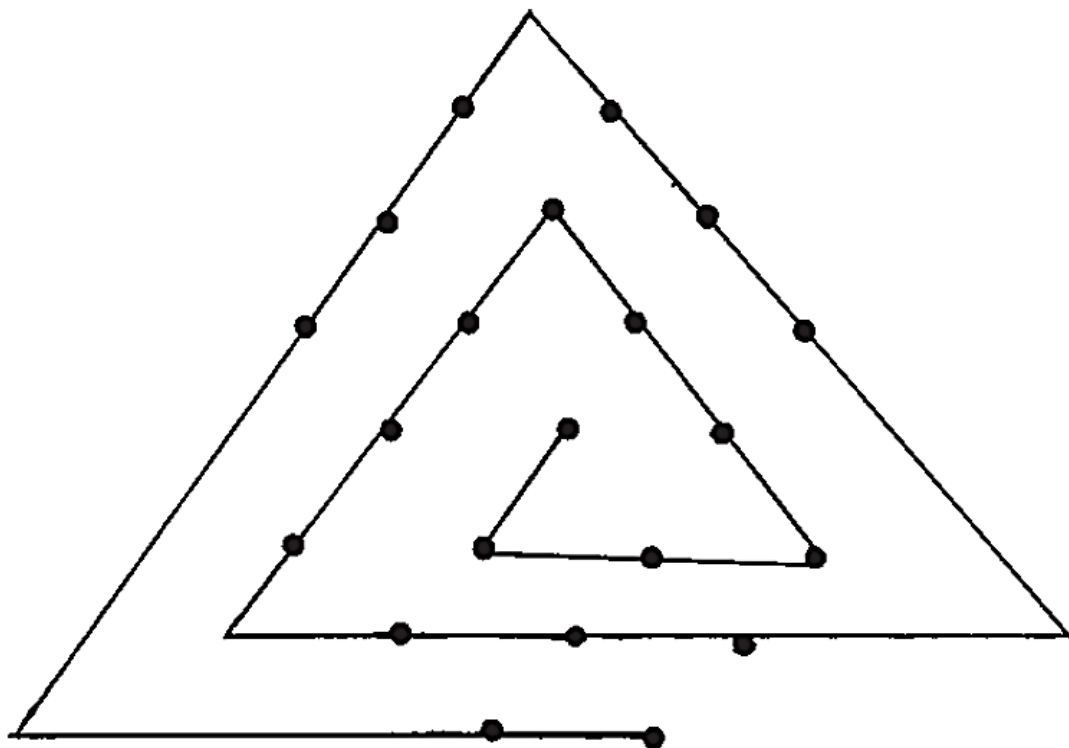

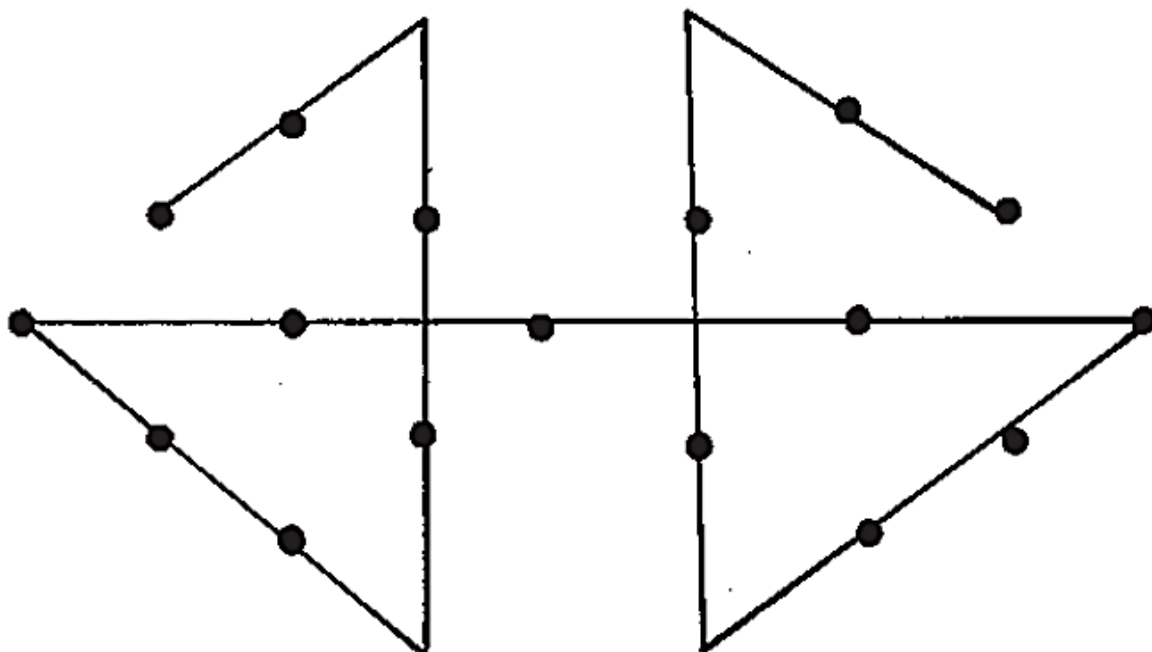

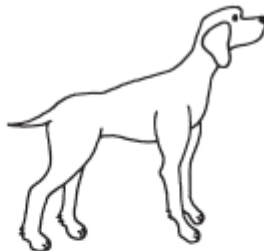

<p>БЛОКИ</p>			
<p>ГРУПИ</p>			

А Б В Г

